

ALFA 4–5/20

BULLETIN FAKULTY ARCHITEKTURY ČVUT

Poslední dům Adolfa Loose

ČVUT
FA

SOUTĚŽE

Grand Prix Architektů 2020. Vypisovatel Obec architektů. **Laureát GPA:** Ateliér bod architekti (působí zde Vojtěch Sosna, pedagog Ústavu navrhování I, FA ČVUT), Městská hala Modřice; **Cena v kategorii Rekonstrukce:** ov – a (vedoucí návrhového ateliéru Valouch, Ústav navrhování II, FA ČVUT, rekonstrukce sídla firmy LASVIT. Cena v kategorii **Architektonický design a rekonstrukce:** MC Ateliér (působí zde Pavla Melková, pedagožka Ústavu nauky o budovách, a Miroslav Cikán, pedagog ÚN I, FA ČVUT, památník Jana Palacha, Všetaty).

Čestné uznání: Návrhový ateliér Hlaváček – Čeněk, 1 : 1 lab, ÚN II, FA ČVUT; Anna Blažková, Erik Ebringer, Julie Kopecká (autorka konceptu), Michael Košar, Michaela Křižáková, Útulna u Balvanového, KRNP x; Michal Bílek, Jan Binter, Tereza Chvojková, Ondřej Králík, Matěj Kulhavý, Petra Lávořová, Tomáš Minarovič (autor konceptu), Eliška Müllerová, Pavel Struhař, Lávka přes Hlubokou struhu, KRNP x; Tereza Čechová, Adam Hofman, Filip Hutera, Lenka Lenčesová, Kristýna Rejsková (autorka konceptu), Jana Sedlická, Sylvie Tesková, Kryštof Vicherek, Anna Vopařilová, Stožár s výhledem, Libčice nad Vltavou. Soutěžilo 180 staveb realizovaných v roce 2019 na území ČR.

Porota: Fokke Moerelová (MVRDV, Nizozemí), Christian de Portzamparc (Francie), Pekka Salminen (Finsko), Tanja Buijs Vitkova (SR), Dan Merta (GJF, ČR).

Kaplický Internship 2020. Vypisovatel: Nadace The Bakala Foundation, The Design Museum, Nadační fond Kaplický Centre. **Laureát ceny:** Vojtěch Rudorfer, absolvent FA ČVUT 2020, doktorand fakulty, ateliér Baum – Hybler, Ústav navrhování III, FA ČVUT, diplomový projekt Hangár pro vzducholodě. **Porota:** Matt Ball, Ines Gavelli (oba David Chipperfield Architects), Eliška Kaplický Fuchsová (čestná členka), Michal Kohout (FA ČVUT), Regina Loukotová (ARCHIP, s. r. o.), Petra Ross (vítězka Kaplický Internship 2016, Deyan Sudjic (exředitel Design Musea v Londýně). Porota pracovala on-line.

Inspireli Awards. Vypisovatel Inspireli Awards, z. ú. **Special Design Prize:** Eliška Olšanská, návrhový ateliér Sitta – Chmelová, Ústav krajinářské architektury, diplomní projekt Parco Agri-kolo. Jedná se o projekt, za nějž Eliška Olšanská nedávno obdržela také Cenu rektora ČVUT v soutěži Young Architect Award 2020. **Porota:** Tříkolový velmi komplikovaný systém.

V 1. kole se nominují finalisté pro kategorie Architektura, Interiér, Urbanismus. Počet porotců je okolo 400 ze 100 zemí. Vedení tří porot: Jana Potiron (ČR), Martin Dudaško (Austrálie, SR), Vincent Marani (USA) a Otto Dvořák (ČR, USA a ČR) – předseda. Maximálně prvních 30 projektů ve své kategorii postupuje do finále. Podmínkou je schválení předsedou poroty.

Ve druhém kole 30 porotců nominuje v každé kategorii 1., 2., a 3., místo. Mohd. Hamdan Ahmad (Malajsie), Giancarlo Alhadeff (Itálie), Syed Ahmad Iskandar Bin Syed Ariffin (Malajsie), Sam-siah Binti Abdullah (Malajsie), Taymoore Balbaa (Kanada), Otto Dvořák (ČR, USA), Boris Hála (ČR), Michal Hlaváček (ČR), Mikuláš Hulec (ČR), Zdeněk Jiran (ČR), Alphonse Kai (Libanon), Petr Kolář (ČR), Patrik Kotas (ČR), Marco Maio (Portugalsko), Vincent Marani (USA), Jürgen Mayer (Německo), Martina Peřínková (ČR), Eva Le Peutrec (Nová Kaledonie), Michal Postránecký (USA), Jana Potiron (ČR), Budi Pradono (Indonésie), Ho Chin Siong (Malajsie), Murat Soygeniş (Turecko), Francois Valentiny (Lucembursko). Ve třetím kole zasedají vedoucí porot. Potvrdí absolutní vítěze. Jsou vyhlášena tři první místa pro každou kategorii. Druhé místo získávají všichni finalisté. Třetí místo získávají všichni soutěžící. (Zdroj: arch. Karel Smejkal, FSv ČVUT)

Česká cena za architekturu 2020. Vypisovatel Česká komora architektů. **Hlavní cena:** Jiří Opočenský a Štěpán Valouch, kancelář ov – a, Rekonstrukce a dostavba sídla firmy Lasvit v Novém Boru. (Štěpán Valouch je vedoucím ateliéru Valouch, Ústav navrhování II, FA ČVUT.) Celkem 27 finalistů. **Porota:** Henri Bavou (Francie), předseda, Alessandra Cianchetta (Velká Británie), Jeanne Dekkers (Nizozemsko), Gillian Horn (Velká Británie), Csaba Nagy (Maďarsko), Štefan Polakovič (Slovensko) a Jeroen van Schooten (Nizozemsko).

Stavby s vůní dřeva. Studentská soutěž Pořádá Nadace dřevo pro život.

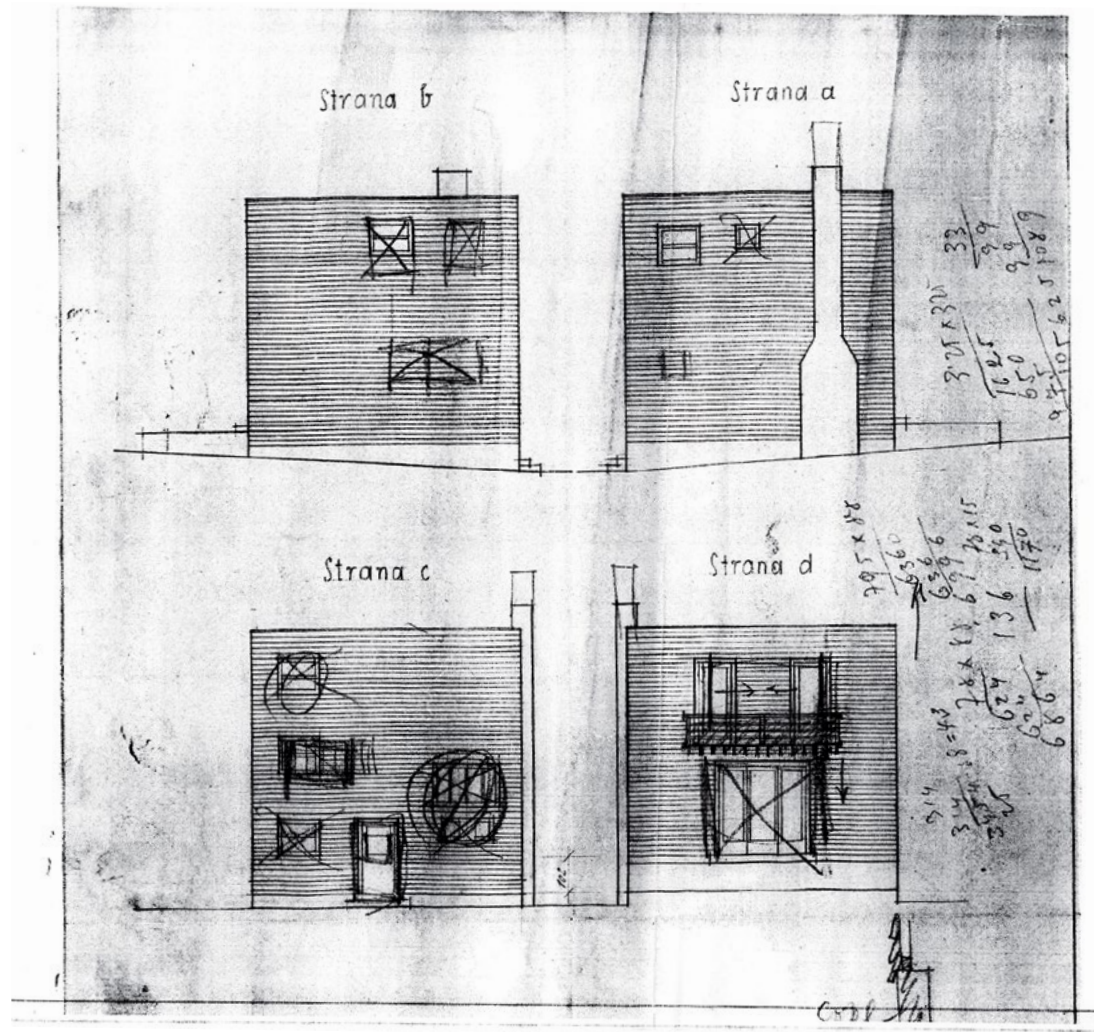
Cena veřejnosti v kategorii Dřevěné stavby – malé / Cena Kronospan: Michaela Térová, ateliér Mádr, Ústav navrhování II, FA ČVUT, Bufet v Orlických horách.

Cena Stanislava Hanzla 2020: Vasilija Abramovič. U příležitosti Mezinárodního dne studentstva udělilo ČVUT v Praze svým nejlepším studentům Cenu Stanislava Hanzla. Jednou z oceněných je také Vasilija Abramovič. Byla nominována za dizertační práci, kterou vypra-

Rok Adolfa Loose 2020

Tvorba architekta Loose ve dvacátých a třicátých letech 20. století byla ozářena i spoluprací s architekty/špičkovými řemeslníky a designéry. Ale ukazuje také, jak vlivná a osvětlená byla rovněž „Loosova“ skupina investorů/majitelů, otevřená novým formám a novému dogmatu moderní architektury a designu. Atmosféra kulturně kritické debaty, inspirována myšlenkami Loose, byla tak zásadní, že ještě desítky let doznívala v mnoha koutech světa, kam druhá světová válka zavlékla jejich protagonisty – často do USA a Izraele.

Jak píše redakci Arnošt Marks, proděkan plzeňské (Loosovo město) Fakulty umění a designu Ladislava Sutnara, nelze opominout skutečnost, že inspirace a realizace vznikaly v „podnětném, otevřeném a nutno dodat, že i v nacionálně konfliktním prostředí českých zemí a Rakouska a dodnes silně ovlivňují nové a nové generace architektů, designérů a dalších tvůrců, intelektuály, techniky a filozofy nevyjímaje. Všechny se rodily v prostředí vícejazyčnosti, humanitního a špičkového technického vzdělání na pomezí zemí Koruny české, Vídně a Palestiny (dnešního Izraele)“. Malý příspěvek Alfy k roku Adolfa Loose 2020 se věnuje výlučně segmentu Mistrovsky architektonické tvorby. (red)

Výkres všech čtyř průčelí, pravděpodobně s Loosovými korekturami umístění oken a dveří. Ve sbírkách pražského Uměleckoprůmyslového muzea.

O Loosově Posledním domě aneb Na téma „nedokončený“...

Interview s Tomášem Benešem, Dominikou Blahovou a Martinem Hanušem, studenty ateliéru Girsy Ústavu památkové péče

Poslední dům Adolfa Loose je nerealizovaný návrh vily pro Evu Müllerovou, dceru Dr. Františka a Milady Müllerových (obyvatel pražské Loosovy Müllerovy vily), který se dochoval ve formě architektonické studie z roku 1932. Zadání tří studentů ateliéru Girsy představovalo zpracování projektu Posledního domu – podrobné prováděcí dokumentace domu, který bude postaven jako maketa v měřítku 1 : 1 v rámci expozice Národního technického muzea v Praze v průběhu příštího roku. Jde o dřevostavbu, která ctí původní návrh i ve svém materiálovém pojetí (pro realizaci bylo nezbytné udělat několik úprav). Exteriér objektu je věrnou replikou původního návrhu podle dochovaných podkladů, interiér představuje objemovou abstrakci Loosova raumplanu a bude sloužit pro výstavní účely. Maketa domu bez podsklepení má v přízemí obsahovat obývací pokoj a kuchyň a v patře dvojici malých ložnic a koupelnu. Viz též portál FA ČVUT.

Nad zadáním

Alfa: Zadání, jak známo, vycházelo z Loosovy dokumentace, kterou návrhovému ateliéru Girsy nabídlo Dokumentační středisko Norbertov Muzea hlavního města Prahy. Jak jste si rozdělili úkoly?

Dominika Blahová: Já jsem měla na starosti katalog všech Loosových prací. Hlavním cílem bylo najít především dřevostavby, jelikož Poslední dům měl být dřevěný. A těch zase tolik není. Dala jsem jich dohromady asi padesát... A mým dalším úkolem bylo vypracovat stavební detaily architektonicko-stavebního řešení pro prováděcí dokumentaci.

Tomáš Beneš: Měl jsem na starosti rekonstrukci samotné architektury. Složitost tkvěla v tom,

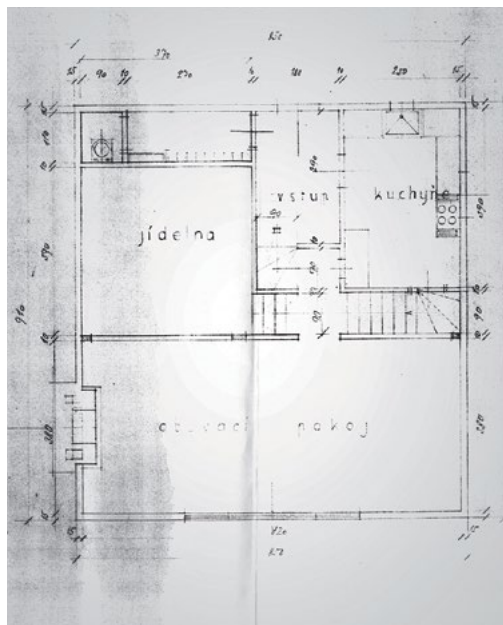
že ze skic nebylo úplně jasné, jak má dům vypadat. Loos jej nikdy nedokončil a existuje více verzí například půdorysů, které nejsou vzájemně kompatibilní, a bylo nutno vyřešit návaznost na kresby fasád... – a to tak, abychom si sami nevymýšleli... Prostě musely sedět na půdorysy, které jsme považovali za důležitější. Mimochodem byly okótované, což je realita, které jsme se drželi. Když byla hotová architektura – v počítači –, začal jsem se zabývat zpracováním dokumentace – půdorysy, pohledy, řezy atd. A zpracování 3D modelu v Bimu, který bude sloužit zhotovitelům konstrukčního systému, resp. v rámci realizačního projektu...

Martin Hanuš: Pracoval jsem na skořápce celého exteriéru, takže jsem musel s Dominikou i s Tomem úzce spolupracovat. Zabýval jsem se od „peření“ čili horizontálního překládání prken na fasádě až po výraz výplní otvorů oken a dveří a zábradlí balkonu všemi věcmi, které budou zejména z exteriéru vidět. Cílem bylo dosáhnout věrohodnosti exteriérového vzhledu objektu, jak by nejspíš vypadal, kdyby byl Loosem i zrealizovaný. Je ale důležité zmínit, že naše spolupráce byla velice intenzivní a veškeré kroky byly provázány.

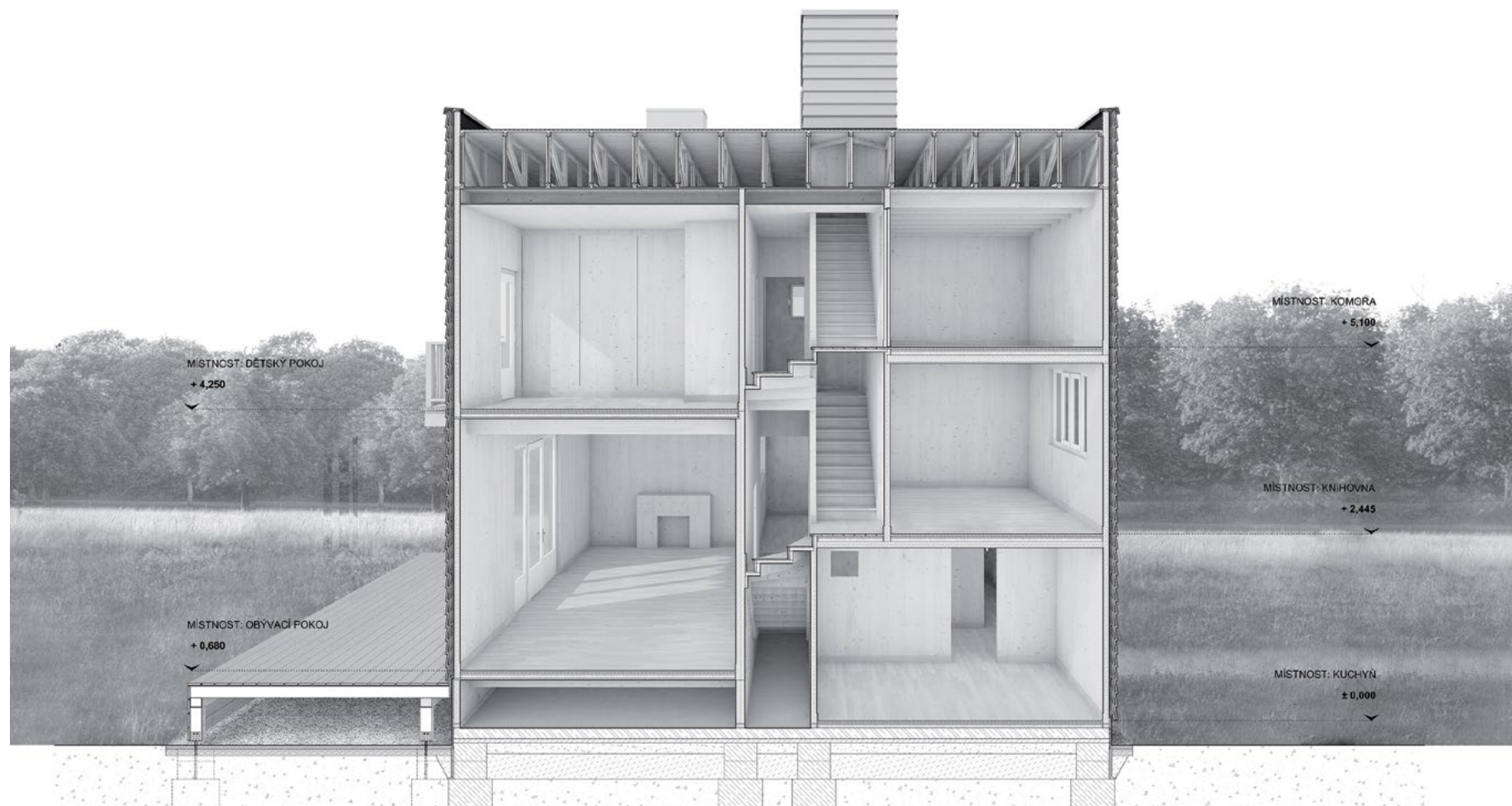
Nemohla vám být vzorem Müllerova vila? Stojí nedaleko od školy...

D. Blahová: Nejvíce jsme se inspirovali asi vilou Khuner. Pokud jde o Müllerovu vilu, důležité je, že nejde o dřevostavbu, ale hlavně také, jak jsem se dočetla o Posledním domě, má přece jen honosnější charakter. Poslední dům měl být cenově dostupným bydlením, které by se hodilo třeba jak pro hornickou rodinu, tak pro intelektuála...

T. Beneš: Také srovnajte velikosti: náš Poslední dům má půdorysné rozměry asi 8 x 9 metrů, což je zhruba třetina Müllerovy vily.

Okótovaný půdorys přízemí, ihned za vstupem začíná malým schodištěm o třech stupních Loosův prostorový „raumplán“. Ve sbírkách pražského Uměleckoprůmyslového muzea.

Tomáš Beneš, Dominika Blahová, Martin Hanuš, ateliér Girs, Ústav památkové péče, Poslední dům Adolfa Loose, interiér – raumplán, vizualizace

Koncept

Mohli byste charakterizovat principy vašeho přístupu?

M. Hanuš: Jeden z podkladů byl model, který se zpracovával pro výstavu Galerie hlavního města Prahy, resp. Centra Norbertov. Toho jsme se drželi – ale i tam jsme přišli na některé nesrovnalosti. Kdy například okno směřuje do příčky... A Tom, když zpracovával model, vynášel podlaží raumplánu, a tak jsme si mohli krásně ověřit, jestli tam to okno může nebo nemůže být... A ukázalo se, že v jednom místě skutečně okno být nemůže. Takže jsme si od toho okamžiku začali ověřovat naprosto všechno.

D. Blahová: Což bylo důležité také pro arch.

Krajčího z Centra. Při výrobě modelu pro výstavu byl totiž hodně inspirován Loosovým Domkem pro jednu rodinu. A během našich konzultací se vyjasnilo, jak dům sám vlastně funguje. Například zajímavá nesrovnalost s šatnou v prvním podlaží hned u vchodu s navazující toaletou. Podle podkladů od arch. Krajčího jako by tam ta šatna nebyla... Až na dalších konzultacích se ukázalo, že tam skutečně ta šatna je a že nad sebou nahoře vytváří zimní zahradu. – Což byla do té doby docela neznámá informace.

T. Beneš: Je pozoruhodné, že ten dům, jak je malý, má sedm různých výškových úrovní. A jak upozornila Dominika, až během konzultací se

ukázalo, že nad šatnou a toaletou je zimní zahrada – ve formě rozšířeného parapetu – která přiléhá k jídelně.

Nebyla to tak trochu detektivka?

D. Blahová: Tušili jsme, že ta zahrada tam někde musí být, protože Loos zanechal popisy. Tedy přesněji – diktoval a někdo přepisoval. Takže někde Loos uvádí, že by tam měla být zimní zahrada. Ale neuvádí kde. Sledovali jsme všechny dostupné materiály, především půdorysy, pohledy a řezy, ty však byly ve velmi špatné kvalitě. Dům byl nejvíce vyřešen v půdorysech.

Na téma překážky

Co jste považovali za úskalí? Co vám dalo nejvíce zabrat?

M. Hanuš: Kdybychom to vzali od počátku, pak asi velkým tématem byl způsob založení objektu. Protože originální projekt byl podsklepený, ale my jsme jej podsklepený mít nemohli. Komplikace je v tom, že stavbu zakládáme na rovné desce, ale přitom Loosův raumplán předpokládá různé výškové úrovně...

T. Beneš: K tomu založení se váže také terasa. Loos ji v domě navrhuje a je železobetonová. A v jeho návrhu navazuje na základy domu, tedy na suterén. Nahradili jsme ji terasou dřevěnou, protože jsme museli překlenout výškovou úro-

veň... A svou roli také hrála finanční stránka. Kdybychom museli všechno betonovat...

D. Blahová: A taky by byl problém, jak beton z výstavní plochy odstranit. A proto jsme terasu neudělali na desce. Ale na patkách.

T. Beneš: Dalším úskalím bylo řešení střechy. Protože i v posledním patře je také jedna místnost na vyšší úrovni než ostatní místnosti. A i z Loosových skic je patrné, že sám s tímto problémem bojoval. Z některých skic je vidět, že tu místnost vystrkuje z domu, ale jsou i skici, kde ta místnost je zarovnaná do objemu stavby.

D. Blahová: Ze skic se dá usoudit, že Loosovi šlo o to, aby střecha byla pochozí. Že by to byla vlastně terasa na střeše.

M. Hanuš: Je samozřejmé, že pro veřejnost bude střecha nepřístupná. Je tam nízká atika, a tak by se muselo stavět ještě zábradlí.

T. Beneš: Dalším úskalím střechy bylo také její odvodnění. Jestli má nebo nemá být viditelné. Je tam také komín, který nebude nikdy funkční a nikdy nebude sloužit pro krb v přízemí. A tak jsme jej využili pro zhotovení prostoru pro svod odvodňovacího žlabu... Než abychom meditovali, kde je na fasádě svod a jestli jej Loos přiznal nebo nepřiznal...

O barevnosti

Kdyby se Loos na nebesích seznámil s výsledkem – podivil by se nad něčím?

D. Blahová: Asi jak jsme se popasovali s barvou. Původně jsme chtěli nechat dřevo přírodní. Ale pak jsme se v jednom článku dočetli, že plánoval barvu zelenou a okna bílá.

Mimochodem Clair Becková, Loosova třetí žena, píše ve své knize vzpomínek Adolf Loos, privátní portrét, že architekti se podle něj barevnosti trochu bojí... Je tam velmi konkrétní, a dokonce jmenuje určité barvy...

M. Hanuš: V článku vlastně šlo o jedinou informaci o barvě, a tak jsme ji alespoň pro tento výstup použili. A až se dům postaví, budeme vzorkovat a rozhodneme se.

T. Beneš: Sice tam padla barva zelená, ale žádný konkrétní odstín, takže ještě přesně nevíme. Padlo mnoho variant, a nakonec jsme se začali přiklánět k zelené, kterou Loos použil na plotě Müllerovy vily. V exteriéru Loos vůbec používal svou – typickou – zelenou, a to je ona.

Reflexe

Kdybyste mohli shrnout vaši zkušenost: co vám tahle cesta za Loosem dala?

D. Blahová: Ještě nikdy jsme nepracovali na projektu, který by měl být skutečně realizován. Takže jsme nemohli nejasnost jen tak přejít, což by se dalo například na nějaké běžné práci. Něco se třeba někdy nestíhá, tak se to udělá naoko. To tady nešlo. Tady absolutně ne, všechno tu musí přesně fungovat. Co se nakreslí, musí platit.

T. Beneš: Jednak jsem se asi zlepšil v Archicadu (chacha). Ale taky oceňuji, že jsem se mohl dostat do kontaktu s dalšími, speciálními profesemi. Konzultovali jsme se statikem, realizační firmou, která má na starost konstrukční systém... A jak říká Dominika, okusili jsme poprvé odpovědnost: čára, kterou nakreslím, bude platit. Takže jsme jednak museli přijmout reálná rozhodnutí, ale hlavně jsme je museli podpořit argumenty. Jestli by to Loos právě takhle udělal... Na rozdíl od situace, kdy člověk tvoří – svobodně – sám. Museli jsme tvořit na základě reálných podkladů a přesvědčení, že by to právě takhle Loos chtěl. A poučení ze samotné stavby? Dost na mě osobně zapůsobilo zjištění, na kolik detailů Loos myslel už v tomto raném stadiu stavby. I z doslovných popisů, které máme k dispozici. Například co a kde chce mít v kuchyni, a to docela přesně, aby dobře fungovala.

Například?

T. Beneš: Například, pokud si dobře vzpomínám, kde bude stát digestoř a vůbec pořadí jednotlivých zařizovacích prvků, místo na přípravu jídla, kde sporák, aby vše mělo určitou postupnost. A vůbec důraz na detail. V domě navrhuje umístění jídelny dost daleko od kuchyně. Ale mezi kuchyní a jídelnou navrhuje v chodbičce malé okénko na podávání jídla.

M. Hanuš: Asi už bylo hodně řečeno. Pro mě byla také důležitá vidina, že dům vznikne. Tedy ona reálnost. Ne jako když se odevzdá klasický ateliérový projekt, dá se na výstavu a potom se uloží do archivu. A je také důležité nejenom fungování, ale taky aby to nějak vypadalo. Například zábradlí nebo lemování oken... Jakoby jednoduchost, ale ve skutečnosti jde o velice sofistikované detaily. Když budu konkrétní: okno nahoře je lemované prknem. Ale museli jsme řešit nebezpečí zatékání. A nikde jsme nenašli vyloženě konkrétní příklad. To znamenalo desítky variant: jestli zapustit, nebo celé oplechovat – což samozřejmě nebylo hezké...

A jak okno dopadlo ve finále?

M. Hanuš: Ve finále tam je tenounká okapnička... Poměrně sofistikované, určitě nic, co by se dalo koupit někde na trhu a použít jako klasické typizované klempířské prvky.

Nad hodnocením

Závěrem – a co vedoucí ateliéru prof. Girsu? Měl připomínky?

M. Hanuš: Šlo o běžné připomínky v rámci konzultací, které nás vedly k tomu nejlepšímu výsledku. Myslím, že největším tématem pak byla barevnost, když už jsme byli ve finální fázi, přesněji zelená barva fasády. Znamenalo to desítky, možná stovky odstínů, než jsme se dopracovali k výsledku – a pak jsme zjistili, že tam možná zelená nebude!

T. Beneš: Profesor Girsu jako památkář a jako architekt bojoval o to, aby dům vypadal co nejautentičtěji, prostě jako by jej postavil Loos. A konzultanti-stavaři zase bojovali o to, aby fungoval svod vody, aby – protože jde o dřevostavbu – někde nehnla a aby všechny detaily správně fungovaly. A byl to boj také pro nás: o to, zkrátka abychom vyhověli jak vizuální stránce, tak stránce stavební funkčnosti...

T. Beneš: Nikdo nezná, resp. samozřejmě nemůže znát projekt tak dobře jako my... Takže při stavbě budeme samosebou s realizátory spolupracovat.

D. Blahová: Ještě bych připomněla naši diskusi s prof. Girsou o stříšce nad vchodem. Nenašli jsme ji nikde v podkladech – ani originálních skicích. Bylo to trochu zarážející, protože většínou můžete určité zastřešení u Loosových domů najít – třeba zapuštěné... Ale tady to nikde nebylo. Ale někde se o tom mluví – jestli bude stříška zapuštěná... Zkrátka je to pro nás otazník, zda tam takový prvek má nebo nemá být...

M. Hanuš: Je to dřevostavba, kterých jsme zase tak moc nenašli – a u zděných staveb to dává smysl...

T. Beneš: ...Ale tady, u dřevostavby jsme si vymýšlet nějaký novotvar netroufli.

D. Blahová: Je to trochu symbolická ukázka skutečnosti, že dům Loos nevymyslel úplně do konce. Protože, kdybychom vchod zapustili, kdyby se tu tedy objevila nika, nemohlo by se zase vejít do šatny ani na záchod, který tu je. Je to prostě nedokončený dům...

Loosovy přesahy

Existují, jak známo, i nedokončené hudební skladby... Například u Schuberta atd.

T. Beneš: Když nedokončená – však také například Mozart má svou nedokončenou – nedokončil své Requiem. Ne že by chtěl – ale on to nestihl...

M. Hanuš: Nakonec i u Loose jde o jeho poslední návrh.

A když už jsme u Loosových přesahů – vraťme se k některým jeho myšlenkám. Určitě jste četli například jeho Ornament a zločin. Někdy mám pocit, jako bychom žili v době ornamentu – tedy nikoli v architektuře... A Loos naráží na ty z lidí, kteří velebí ornament. A dnes? Kam se podíváte, vidíte na lidech tetování... Není to snad také ornament? Omlouvám se, ale jak tomuto sociálnímu jevu jako budoucí architekti rozumíte?

M. Hanuš: V případě tetování to bude znamenat pro každého něco jiného. Někdo může tetování dělat pro sebe. Ale může to také dělat proto, že to někde u někoho viděl...

Jako že jeho tetování není na odív?

D. Blahová: Že to u něj není ozdoba, ale spíš má jeho kresba na kůži třeba symbolickou hodnotu, která nemusí být vidět...

Co fenomén tetování znamená v dnešní společnosti? Nejde o nějaký nepřímý nebo dokonce přímý vzkaz světu?

T. Beneš: Možná jde o upřímný projev osobní svobody: Toto zde je mé tělo, a je-li mé, nikdo mi nemůže vzít mou svobodu dělat si s ním, co já chci... A tak si mohu dát na své tělo i tetování, které má pro mě určitou hodnotu. A nemusí mě zajímat, co si někdo jiný o mně myslí... Je to mé tělo a jsem to já, kdo s ním bude žít celý život...

M. Hanuš: Asi jsou dvě skupiny lidí. Ti, o kterých mluví Tomáš, kteří mají vše promyšlené a dávají kresbě osobní smysl... Ale i jiní, kteří spíš sdílejí, co někde vidí. Třeba na internetu. A nejde jen o tetování, spousta lidí si nechá udělat díry do uší nebo si rozřezávají jazyky...

T. Beneš: Ano, je to něco jako statement naší společnosti...

Ale co Loos? Jak čtete jeho myšlenku? V názvu knihy se objevuje slovo zločin...

D. Blahová: Loos podle mě poukazoval na fakt, že ornament mnohdy zastiňuje obyčejnou funkčnost, na kterou právě on výrazně dbal. Aby výrobek nebo vůbec předmět nebyl hlavně ozdobný, a přitom nefunkční. Předmět má sloužit hlavně svým smyslem. A když neslouží, ornament tomu nepomůže.

Děkuji za rozhovor. Jiří Horský

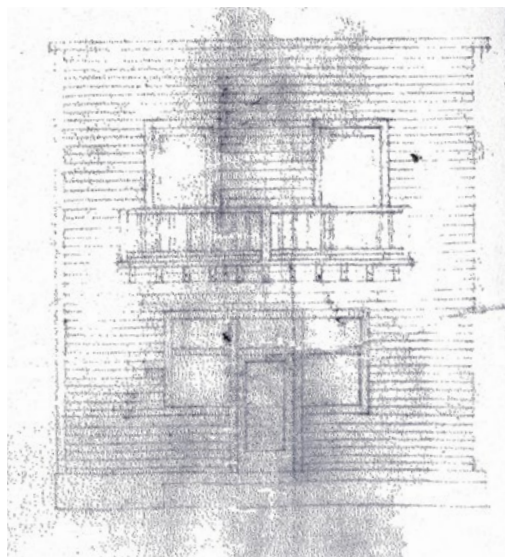
Tomáš Beneš, Dominika Blahová, Hanuš Martin, Ateliér Girsu – Ateliér obnovy architektonického dědictví, 4. ročník, realizační projekt, letní semestr 2020

Post scriptum: K zadání Domýšlení Loose

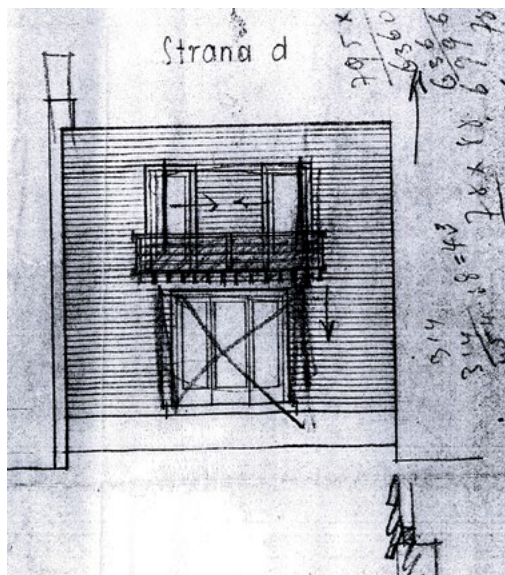
Velkým problémem při zpracování projektové dokumentace „Posledního domu“ pro jeho stavbu v měřítku 1 : 1 byla neúplnost a určitá neprovázanost původních plánů nikdy nestavěného domu, navíc kreslených různými osobami. Originální výkresy dřevostavby jsou dnes archivovány jednak v pražském Uměleckoprůmyslovém muzeu, kde najdeme půdorysy, řezy a pohledy na samostatných arších, jednak ve vídeňské Albertině, kde je Loosova komplexní představa o domě – tři půdorysy, dva řezy a tři průčelí – narýsovaná na jediném listu. K projektu odkazuje také text, popisující Loosovými slovy jeho představu o „Posledním domě“. Několikastránkový strojepis uložený v Muzeu města Brna pořídil Bořivoj Kriegerbeck, Loosův „dvorní“ stavitel.

Při stavbě modelu pro Muzeum hlavního města Prahy – stejně jako později na Fakultě architektury ČVUT – byly vzaty za základ kopie čtyř okótovaných půdorysů z Uměleckoprůmyslového muzea. Poměrně složitou prostorovou strukturu domu se zakomponovaným raumplánem vyjasnilo několik řezů na výkresech z Albertiny a pražského muzea. Nejasnosti nastaly při rozkreslování jednotlivých průčelí, protože se dochovalo několik různých variant, jedna z nich pravděpodobně s Loosovými korekturami. Kompoziční rozvržení jednotlivých průčelí bylo korigováno s ohledem na okótované půdorysy, několik důležitých detailů v exteriéru bylo navíc nutné pietně domyslet na základě analogií s jinými existujícími Loosovými stavbami z jeho pozdního období. Teprve po „harmonizaci“ všech originálních podkladů se podařilo s určitou mírou pravděpodobnosti vypracovat digitální prostorový základ, který byl poté upraven z hlediska současných technických a materiálových řešení tohoto druhu budov.

Petr Krajčí, Maria Szadkowska, Studijní a dokumentační středisko Norbertov Muzea hl. m. Prahy

Srovnání zahradního průčelí ze samostatného listu a téhož průčelí z celkového výkresu čtyř průčelí. Obojí ve sbírkách pražského Uměleckoprůmyslového muzea.

Prof. Václav Girsá: Oceňuji Loosovo nabourávání typologických klišé

Interview s vedoucím ateliéru Girsá

Ústavu památkové péče o Posledním domě Adolfa Loose

Alfa: Jak známo, realizoval jste řadu rekonstrukcí Loosových staveb. Které odborné problémy před vámi stály?

V. Girsá: Kromě Müllerovy vily šlo o několik Loosových interiérů v Plzni. Opravdu dlouhá a náročná obnova bytu Jana a Jany Brummelových v Plzni byla pozoruhodná hlavně skvělou spoluprací s vlastníkem, synovcem Jana Brummela. Úžasný člověk. Též komplikovaná rehabilitace dvou zbylých místností interiéru bytu Dr. J. Vogla. Bez chybičky dotažená. V poloze průzkumné a koncepční jsme se také zabývali obnovou dalších interiérů, například torzem původně moc krásného bytu Hugo Semlera. Při obnovách šlo vždy o totéž, stále stejně provázané odborné problémy s velkými nároky na čas. Nic se nesmí úspěchat. Není-li stoprocentní jistota, raději počkej. Odpusť si také pokusení cokoliv svého přidávat, abys tam zanechal svoji pečeť. Žádné takzvané přidané hodnoty. Buď pokorný. Nenápadný. Není tvým úkolem se zde jakkoliv přizívat. Nejsi přeci pijavice. Značkou tvého úspěchu je to, že se práce zvládla s minimem kompromisů. Že vše je tak, jak to má být.

V případě obnovy rozsáhlejšího interiéru bytu Jana a Jany Brummelových šlo hodně o napravování škod, které po sobě zanechala někdejší plzeňská skupina Svazu architektů, která někdy v sedmdesátých letech minulého století opravdu necitlivě přetvořila část interiérů „aby byly modernější“. Adolf Loos byl pro ně neatraktivní, nemoderní, zastaralý, nepokrokový. No samozřejmě, vždyť se budovala socialistická společnost.

Mohl byste popsat proces formulace zadání pro projekt modelu Posledního Loosova domu, které obdrželi vaši tři studenti?

Idea postavit maketu posledního Loosova díla, domu pro dceru Milady a Františka Müllerových v areálu Národního technického muzea, je kreační generálního ředitele NTM Karla Ksandra. Jeho skvělým příspěvkem k oslavě roku Adolfa Loose, kterého si letos připomínáme i řadou dalších akcí, zejména pod taktovkou Muzea hlavního města Prahy a NTM. Karel Ksandr, velký znalec díla Adolfa Loose, autor odborných studií a někdejší vynikající památkář aktivní při obnově

Müllerovy vily, se na mě obrátil s žádostí o zpracování projektu. Můj nápad, aby se tento úkol přenesl na studenty v rámci výuky ateliérové tvorby, okamžitě přivítal. Aby si to užili. Aby jim to něco přineslo. Také podpora našeho děkana byla důležitá. Pečlivý výběr Martina Čtveráka se vyplatil. Volba trojice studentů – Dominika Blahová, Tomáš Beneš a Martin Hanuš – se osvědčila.

Loos ovlivnil nejen architektonickou scénu svými převratnými myšlenkami. Které z nich vám osobně zůstávají v paměti?

Nevím, čemu mám dát přednost, co nejvíce oceňuji: především zcela vybočoval svojí tvorbou z dobových proudů, absolutně. To je pro mě zcela zásadní přínos. To považuji za důležitou inspiraci i pro dnešní studenty architektury. Oceňuji také jeho nabourávání typologických klišé. Opravdu dokonale ovládal řemesla a uměl pracovat s materiály. Vyznal se v truhlářině, v látkách, tapetách, měl styl a něco, co dnes architektům bohužel často chybí: vytříbený vkus. Připomenout musím také jeho příkladnou spolupráci s klientem, na kterou kladl velký důraz. Müllerova vila byla pro Adolfa Loose nejzdařilejší realizací, nejkrásnějším domem, a svůj úspěch spojoval s kvalitami a inteligencí stavebníka. Vytvářel skutečně obytné, přátelské interiéry. Nešťítel se pracovat se starožitným nábytkem, orientálními koberci. Proč vymýšlet nové židle, když je tolik dokonalých, osvědčených, pohodlných? Skvělé jsou jeho různé transformace a designové modifikace: viz např. anglické lehátko z 19. století, stolička z hrobky faraona Tutanchamona apod. To vše a mnoho dalšího je stále velmi inspirativní i pro studenty. Proto také pravidelně zařazuji návštěvy Müllerovy vily, je jen pár minut od fakulty... No a pro nás, myslím obecně pro práci architektů v kontextu se vzácným historickým prostředím, jsou stále moc důležitá tato slova Adolfa Loose: „...moderně je oblečen ten, kdo je nejméně nápadný.“ Připomínejme si je.

**Děkuji za rozhovor.
JHr**

Petr Krajčí:

Vyjděme z Loosovy znalosti podstaty řemesel

Interview s kurátorem Sbírky moderní architektury MMP

Alfa: Oslavy tvorby Adolfa Loose pod názvem Rok Adolfa Loose 2020, které letos spolupřádáte, se musely z důvodů pandemie částečně redukovat. Které z akcí zůstávají?

P. Krajčí: V červnu 2020 byla ve Studijním a dokumentačním centru Norbertov podle plánu otevřena rozsahem nevelká výstava nazvaná „Adolf Loos. Opakování génia“. Dobové černobílé fotografie plzeňských, pražských a brněnských interiérů, ukazující jejich promyšlenost i jednoduchost, jsou doplněny dobovými ohlasy v časopisech a knihách z místní odborné knihovny. Výstava, která potrvá až do prosince, obsahuje také Loosovy statě o dobrém bydlení, publikované v češtině, které lze porovnat s hodnocením jeho díla v později vydaných publikacích. Pracujeme také intenzivně na přípravě výstavy pod titulem „Adolf Loos. Světoobčan“, která bude otevřena v Národním technickém muzeu v Praze 12. prosince 2020, v den 150. výročí architektova narození. Průběžně aktualizovaný program dalších akcí je dostupný na internetové stránce www.rokadolfaloose2020.cz.

Ta větš z významných výstav vašeho muzea bude zahrnovat také modely veškerých Loosových děl na území ČR v měřítku 1 : 75. Před jakými komplikacemi jste při pořizování modelů stáli?

Jedním z důležitých cílů této expozice bylo také doplnění naší sbírky architektonických modelů Loosových staveb na českém území v jednotném měřítku a provedení. K existujícímu modelu Müllerovy vily bylo vyrobeno osm dalších a ten devátý – model Loosova soutěžního návrhu na budovu Chicago Herald Tribune, pojatý spíše sochařsky – je před dokončením. Ptáte-li se na překážky při výrobě modelů, byla to hlavně neúplnost plánových, případně dobových fotografických podkladů. Existující budovy v Plzni, Náchodě a Hrušovanech u Brna bylo nutné – někdy i opakovaně – navštívit, doměřit a fotograficky zdokumentovat chybějící rozměry nebo architektonické detaily. Následovalo porovnávání tří skupin podkladů – původních plánů, současného zaměření a dobových i současných fotografií. Ve spolupráci s modeláři – legendárním Vladimírem Jeníkem a vynikajícím Pavlem Jedličkou – vznikala postupně finální

digitální dokumentace, která posloužila k výrobě samotného modelu. U neuskutečněných staveb byla práce o něco jednodušší, tvořivější.

Loos ovlivnil tehdejší dobovou kulturu svými doslova převratnými myšlenkami. Které z nich vám zůstávají v paměti?

Do dnešních dnů je inspirativní jeho vztah k dokonalosti a komplexitě vnitřního architektonického prostoru, včetně špičkové práce s proporcemi celku a detailů. Vnější obálka budovy přitom zůstává strohá až asketická. To urputné úsilí je u něj přirozeně spojeno s vynikající znalostí materiálových i symbolických vlastností různých druhů kamene a dřeva, jeho oblíbených stavebních hmot. Důležitý a následováníhodný je také Loosův důraz na funkční pohodlí, nikoliv na vizuální jednotu, kterou ve svých interiérech dosahuje na první pohled lehce, téměř mimochodem. Jeho uvažování o pohodlném bydlení jde až k doporučení osvědčeného provozního uspořádání nádobí v kuchyňských skříňkách nebo typů svítidel nad kuchyňskou pracovní plochu nebo jídelní stůl.

Za harmonií jeho interiérů stojí ovšem zmíněný, doslova nesmlouvavý důraz na skutečnou, nikoliv jen deklarovanou funkčnost nebo estetickou jednotu. Ostatně úvahy o prostorové ekonomii a účelnosti byly jednou z částí koncepce raumplánu. A pak je také imponující Loosova nesmlouvavost při realizaci, vycházející z jeho hlubokých znalostí samotné podstaty, ale i fines jednotlivých stavebních řemesel a jejich přirozené role ve stavebním procesu. Toto jeho poměrně málo zdůrazňované, ale o to důležitější know-how a nesmlouvavý odpor k jakémukoliv fixování při navrhování nebo realizaci budov a interiérů se ve velké míře zasloužilo o nadčasovost jeho uskutečněných prací. Dnes, v době zdánlivě neomezeného výběru stavebních materiálů, komplexních počítačových programů pro navrhování budov, uchvacujících vizualizací a převahy developerského způsobu stavění je následování Loosova způsobu architektonické tvorby možná už luxus.

**Děkuji za rozhovor.
JHr**

Knihomol

K publikacím a přednáškám Christopha Longa

k dílu a životu Adolfa Loose v Praze.

Poznámka nikoli na okraj.

Mnohdy, když se nějaký architekt ze „zámoří“ vyjadřuje k osobnostem a výsledkům evropské tvorby, vzniká z toho nepochopení, ne-li menší skandál (ostatně již na konci 19. století se nikdo menší než autoritativní Semper zase neumí dívat na americkou produkci s odstupem a kriticky). Připomenu alespoň překvapující Jencksovu interpretaci Le Corbusiera a tu nejnovější událost – publikaci Christopha Longa věnovanou „evropskému idolu a hvězdě modernismu“ Adolfu Loosovi [viz též Alfa 5/2019 – pozn. red.]. Nejde mi o nevoli, kterou Long vyvolal v Rakousku detailním a pečlivým popisem známého soudního procesu (ve své době velmi skandálního, který se změnil ve střetnutí modernistů s tradicionalisty), jde mi o zdůraznění významu nového hodnocení, o redefinování významu umělcova díla. Práce Christopha Longa by neměli číst jen studenti, historici a teoretici (pokud zde jsou). Důvod? Prostřednictvím „životy a díla“ klíčového představitele počáteční „heroické fáze moderny“ se otevírá aktuální téma modernismu. Je na čase, moderna má za sebou počátky, zenit a vstoupila do „velmi, velmi pozdní moderny“ – či „sehr spät Moderne“ (H. Klotz), jak říkají naši sousedé Němci. Co je aktuálnější v takové situaci než se podívat na počátky, z nichž rostla? Což Loosův imperativ – „architektura v lidech probouzí pocity. Úkolem architekta je dát těmto pocitům precizní rámec“ – náš pohled neobrací k podstatě dění, roztodivně probíhajícímu před našima očima a na displejích ve „velmi pozdní moderně“? Tyto řádky mají ještě jeden důvod. Student vyslechne zahraničního architekta, teoretika (signum otevřené společnosti po listopadu 89), a když vychází z posluchárny, je více než spokojen, je nadšen. Zeptejte se na obsah vystoupení. Cokoli jsem vyslechl, mne zklamalo. Jako by chyběla moderační mřížka, přes kterou student artikuluje vystoupení hosta ze zahraničí. Jako by chyběl horizont čili teorie, přes kterou vyslechnutá fakticita a ideje ožijí v nových souvislostech – teprve toto znamená porozumět. Proto jedním ze signálů pozitiv – nezbytných pozitiv – probíhající reformy výuky na Fakultě architektury je, že k předmětu Dějiny architektury se připojuje významné „a teorie“.

Úhel pohledu

Nyní k zmíněné osobnosti v podání Christopha Longa. Před kým stojíme? Skvělý designér, architekt a autor/spisovatel. Nebojme se toho dvojsloví, jeho texty jsou „čiré, evokativní a zároveň úderné“, absence slovního balastu, brilantní myšlenky předkládá s naprostou sebejistotou, „mezi architekty své doby v tomto rozměru nemá Loos obdobu“ (s. 38). Otázka, co je skutečně moderní a co se jen za moderní vydává, se stane vůdčím – a celoživotním! – motivem práce tvůrce jako designéra, architekta i kritika. V souladu s přístupem Ch. Longa uvádím na prvním místě designéra; neboť není to architektura, jak dokazuje Ch. Long, nejsou to běžně uváděné, ale nedoložitelné motivace stavbami Sullivana ad., ale co je středem zájmu našeho tvůrce, jsou předměty běžné potřeby, naplňující kritéria praktičnosti, účelnosti a krásy. Krásy sui generis. V nich umělec objevuje modernu v malém, toho jsou plné jeho dopisy popisující opakovanou návštěvu světové výstavy v Chicagu. Resumé? Mladík dokáže v boji o přežití zhodnocovat to, čemu se říká „životní zkušenost“. Už tehdy z Chicaga píše: „moderní musí být ve skrze praktické, a co je praktické, je krásné; modernismus není třeba objevovat, již existuje“ – je všude, kde řemeslník či dělník vyvine poctivé funkční řešení každodenního problému. Odpovědi, jež tvůrce přináší, inspirují, ale i provokují.

Resumé?

Žije a tvoří v době, která je historiky označována za počáteční „heroickou fázi“ moderny – a odtud vede ještě velmi dlouhá cesta k Bauhausu, Le Corbusierovi, ke klasice moderny. Co se stane na této cestě s výchozími idejemi moderny, se v české kotlině do důsledku ne zcela chápe; chybí – vzhledem k přetrvávající absenci teorie – klasická publikace N. Pevsnera inauguruující modernu, která je opakovaně kriticky vydávána, aby bylo zřejmé, „jak k tomu došlo“ – čili k tomu, co bylo s odstupem a kriticky nazváno „dálnicí k moderně“.

Odkaz dnešku

Proč je tento milník na dálnici moderny, umí-me-li ho čist, dnes důležitý? Je to pro výchozí zápas o ideje, o jejich utváření. Nestojíme před módním, tuctovým modernistou. Co nesmíme přehlédnout, na rozdíl od tradovaných hodnocení: jeho teze provokují – a právem – obě svá-řící se strany: jak modernisty, tak i stoupence tradičních řešení! Je a zůstane svůj. Toto je zdroj jeho solitérnosti. Co to znamená vůči dalšímu vývoji moderny? Kdo je umělec viděný s odstupem času Christopherem Longem? Co najdeme v základech jeho myšlení? Stručně: Celoživotní intelektuální zápas o podstatu moderny a s tím spojené – nepřehlédněme! – proměny kultury. Christopher Long koriguje a nově akcentuje: Dvanáctidenní plavba dvaadvacetiletého mladíka (měl za sebou nikoli úspěšná, navíc přerušovaná, vleklá studia s celkem dvanácti placenými hodinami angličtiny) se stane „zá-sadní transformací zkušeností Loosova života“ (s. 13). Doklady o tom, co viděl a které stavby jej ovlivnily (Richardson? Sullivan?), neexistují, jde více či méně o spekulace na základě toho, co *mohl* vidět. V Chicagu stráví pět dní, doložena jeho textem je jen opakovaná návštěva Světové výstavy tamtéž, a právě tento zážitek z expozice je prokazatelně zásadní. Chicago a dva roky v New Yorku přemění v „laboratoř na získávání zkušeností“. V New Yorku a v zastávce v Londýně Loos (již typický) se zhodnocenou zkušeností z Chicaga: spatřujeme jeho obdiv k vysoké kultuře předmětů každodenní potřeby! Na zpá-teční cestě do Evropy nalezne alternativu – nazve ji „abendländische Kultur“ a započne ji rozvíjet vůči všemu, co v Rakousku nenávidí. Long opakovaně zdůrazňuje a dokládá: „Zájem o architekturu je u mladého Loose až sekundár-ní, myslí a píše jako designér a ten, kdo aspiruje na proroka moderny.“ Intelektuální vyspělost úvah má těžiště v jeho mimořádné schopnosti zhodnocovat, jak již řečeno, vlastní zkušenosti; „intelektuální ovlivnění“ Loose a jeho chápání moderny se až následně spojí s proslulým vídeňským kavárenským kroužkem P. Alten-bergra, K. Krause, R. Scheu – ale i zde platí: Loos jako nikdo jiný z jeho dobových souběžců rozpozná a definuje kulturní směřování doby! Christopher Long poukazuje na význam a frekvenci tématu ornamentu v dobových debatách (Werkbund) s tím, že „zakotvenost Loosových názorů v řemeslné výrobě [k problematice průmyslové výroby Loos mlčí!] způsobila, že se do dobových závažných diskusí ve Werkbundu ne-zapojil“ – to je ovšem další tvrdý rozsudek nad oceněními A. Loose – do té doby panujícími... Jak Adolf Loos ve své tvorbě postupuje? Kritizuje tehdejší raný historismus, ale čerpá z minu-losti, „to, co se osvědčilo, je třeba s respektem rozvíjet“, jako designér a architekt radikálně

„destiluje a transformuje“, jednoduchost a praktičnost mají dominovat. Jaký je „Loosův modernismus bez legend“? Je „jasnozřivý“, znamená zachování historické kontinuity! – a právě proto nakonec Loos během svého života „zůstal mimo hlavní proud modernistického dění“ (s. 110). A v čem spočívá Loosův odkaz dnešku? Ve snaze „rozlišit, co z minulosti je stále živé, a co nikoli, co náleží do sféry umění, a co je domé-nou každodennosti, co je pravdivé a co vykon-struované“ (s. 121). Resumé? Publikace Christophera Longa, ame-rického profesora s evropským univerzitním vzděláním, je výsledkem vyčerpávající práce s prameny. Vyniká jedinečnou nebo nedoceněnou fakticity, redefinuje místo Loose v historii moderní tvorby, promlouvá i do témat dnešní pozdně moderní kultury a architektury.

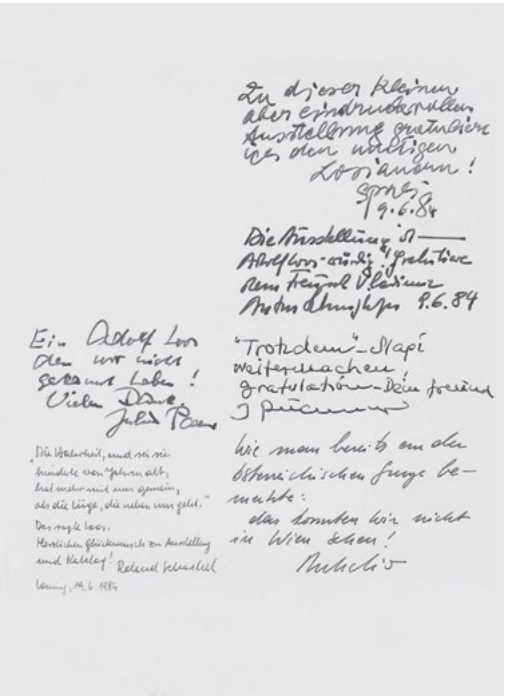
Srv. též další fakticita in: O. Ševčík a kol.: Architekti. Programy. Realizace. Paralelní texty ke studiu dějin a teorie architektury. Česká technika – nakladatelství ČVUT, Praha 2011

Christopher Long: Eseje o Adolfu Loosovi. Praha, Kant 2019, 160 str., ISBN 978-80-7437-276-6

Doc. Oldřich Ševčík

Loos v časech ČSSR

Na konci léta 1984 byla uspořádána v Galerii Benedikta Rejta v Lounech první česká výstava o díle Adolfa Loose. K výstavě byla také poprvé od Loosových Řečí do prázdna, přeložených a vydaných Bohumilem Markalousem v roce 1929, – po 55 letech – vydána česká publika-ce o jeho díle pod názvem Adolf Loos a česká architektura. Jejím autorem i autorem expo-zice byl Vladimír Šlapeta, autor tohoto článku. Na financování počíná se až na malou částku z prostředků Architektonické služby Českého fondu výtvarných umění podílely desítky ar-chitektů. Autor výstavy tehdy pronesl 12 před-nášek v řadě měst a v projektových ústavech, při nichž se sbíraly do klobouku peníze, které potom pokryly náklady na tisk této víceméně ilegální publikace. Expozice tehdy vzbudila pozornost v odbor-ných kruzích ve Vídni a přijela ji do Loun navští-vit delegace Společnosti Adolfa Loose – před-seda Anton Schweighofer, profesor TU Vídeň, jeho kolega prof. Hans Puchhammer a rektor Vysoké školy uměleckoprůmyslové prof. Jo-hannes Spalt a také jeden z autorů tehdy právě vydané největší publikace o Adolfu Loosovi architekt Burkhardt Ruckschcio. Příjezd automobilu s vídeňskou poznávací značkou do provinčního českého města Loun

Johannes Spalt, Anton Schweighofer, Hans Puchhammer, Burkhardt Ruckschcio, Julius Posener, Roland Schachel

neušel pozornosti tamní Veřejné bezpečnosti [název policie v ČSSR – pozn. red.], která oka-mžitě navštívila galerii, identifikovala přítomné zahraniční hosty a k velkému údivu vídeňských přátel prozkoumala také obsah publikace i vý-stavy. O pár dní později přijel do Loun i druhý spolu-autor velké Loosovy monografie Dr. Roland Schachel se svou maminkou, která se shodou okolností v Lounech narodila. Všichni tito znalci Loosova díla se autorovi po-depsali do jednoho exempláře katalogu s vě-nováním. Konečně krátce poté navštívil Prahu věhlasný berlínský historik a kritik architektury prof. Ju-lius Posener, jehož text o pražské vile byl do české publikace zařazen. I ten poté signoval zmíněný exemplář katalogu. Výstava byla později reprízována v Galerii vý-tvarných umění v Olomouci a v Českosloven-ském kulturním centru ve Varšavě. V roce 2000 u příležitosti rekonstrukce Loosovy vily byl vydán reprint české publikace Adolf Loos a česká architektura péčí Muzea hl. m. Prahy, který lze dodnes získat v Loosově vile.

Prof. Vladimír Šlapeta

Alfa 4-5/2020 na téma Adolf Loos 2020

Adolf Loos byl klasik moderní architektury. Během první světové války rozvinul princip uspořádání vnitřního prostoru stavby zvaný raumplán. Na jeho základě postavil dnes slavnou Müllerovu vilu v Praze (1930). Loosův Poslední dům představuje nerealizovaný návrh vily pro dceru Müllerů, který se dochoval ve formě architektonické studie z roku 1932. Zadání pro tři studenty ateliéru Girsy v letošním roce, tj. v roce Adolfa Loose, kdy si připomínáme 100 let od jeho narození, představovalo zpracování projektu této dřevostavby. Alfa s nimi i s jejich pedagogem prof. Václavem Girsou připravila rozhovor. Doplnuje je interview s Petrem Krajčím, kurátorem Centra moderní architektury Muzea hl. m. Prahy. Čtenář zde najde také zamyšlení doc. Oldřicha Ševčíka nad publikacemi amerického znalce Loosova díla Christophera Longa. Ohlédnutí za Loosem uzavírá vzpomínka historika prof. Vladimíra Šlapety na první českou výstavu díla tohoto umělce v Galerii Benedikta Rejta v Lounech v roce 1985.

Alfa 4-5/2020 on the theme of The Last House of Adolf Loos

Adolf Loos was a classic of modern architecture. During the First World War, he developed the principle of arranging the interior of the building called the raumplan. On its basis, he built the famous Müller Villa in Prague (1930). The last house of Loos is an unrealized design of a villa for the Müller daughter, which has been preserved in the form of an architectural study from 1932. The assignment of three students of the Girs studio was to elaborate the project of this wooden building – this year, the year of Adolf Loos, in which the 100 years anniversary of his birth is celebrated. Alfa prepared an interview with them – also with their teacher, prof. Václav Girs. They are complemented by an interview with Petr Krajčí, the curator of the Center for Modern Architecture of the Museum of the Capital City of Prague. The reader will also find here the thoughts of doc. Oldřich Ševčík on the publications of the American expert Christopher Long on Loos's work. Looking back at Loos is concluded by the memory of the historian prof. Vladimír Šlapeta to the first Czech exhibition of Adolf Loos's work in the Benedikt Rejt Gallery in Louny in 1985.

covala v Ústavu modelového projektování FA ČVUT pod vedením Henriho Achtena ve spolupráci s laboratoří interaktivní architektury Bartlett School of Architecture na University College London. Vytvořila instalaci s názvem The Edge of Chaos pro mezinárodní putovní výstavu Capitaine Futur.

V souladu s odkazem emeritního rektora profesora Stanislava Hanzla je podpora nadačního fondu směřována zejména k modernizaci studia a k prohloubení jeho kompatibility se studiem na evropských technických univerzitách, ke zvýšení mobility studentů a internacionalizaci studia.

VÝSTAVY

Ateliérové práce z pobytů Erasmus+ & Exchange, 2019/2020

Virtuální galerie, sekce Výstava Erasmus 2020 – portál FA ČVUT.

KNIHOMOL

Laboratoř inkluzivního urbanismu jako formát pro výuku: V publikaci Inclusive Urbanism, kterou vydává Technická univerzita v Delftu v časopise Urbanism Series (RiUS), vyšel článek představující laboratoř inkluzivního urbanismu jako formát pro výuku. Autorkou je Jana Zdráhalová z Ústavu urbanismu FA ČVUT (společně s A. Mensing-de Jongovou, FA TU Drážďany, a K. Racoň-Lejovou, FA TU v Krakově).

Článek zachycuje úspěšnou spolupráci fakult architektury několika evropských univerzit v letech 2009–2019. Představuje nové pojetí výuky urbanismu, které spočívá v zapojení studentů oborů architektura, krajinná architektura, územní plánování a geografie architektonických fakult z Delftu, Drážďan, Krakova a Prahy do tzv. urbanistické laboratoře.

Publikaci je možné stáhnout zde.

Inclusive Urbanism. Advances in research, education and practice.

Vydalo nakladatelství TU Delft Open v září 2020

Editoři: Wolfgang Wende, Steffen Nijhuis, Angela Mensing-de Jong, Melanie Humann.

str. 328. ISBN 978-9463663175

Rubrika Knihomol viz také s. 15. v čísle

NOTES

Výstava Skrytý řád a vnitřní podstata jedinečnosti historických měst ČR se uskutečnila ve dnech 1. 10.–15. 11. 2020 v Galerii Jaroslava Fragnera. Jedná se o výsledky výzkumu z let

2016–2020; jevy a atributy vytvářející komplexní pohled na památkové hodnoty v měřítku urbánních celků. Jedním z výstupů projektu je funkční vzorek hypotetického vytyčovacího přístroje „gromy“.

Expozice bude pokračovat v Českých Budějovicích, Plzni a Telči. Součástí výstavy je katalog.

Autoři: J. Jehlík, T. Drdácák, J. Plos, A. Loits, J. Zdráhalová, V. Rýpar, P. Buryška, J. Sedlák, M. Cikán, M. Kohout. Spoluautoři: J. Buzek, T. Zdražil, J. Bryscejn, V. Ertl, J. Mika, Š. Jahodová, V. Peňázová, K. Nedvěďová, J. Čtyroký, E. Havlová, K. Koňata Dolejšová, E. Lisecová.

Koncepce výstavy: P. Buryška, K. Dolejšová, T. Drdácák, J. Jehlík, E. Lisecová. Grafická úprava a sazba: K. Koňata Dolejšová

Dny otevřených dveří na FA ČVUT se konaly

6.–7. 11. 2020 on-line via MS Teams. Akce se zúčastnily na tři stovky zájemců. Program zajišťovali: doc. Michaela Brožová, Stanislava Čečáková, Jiří Kárník, Dana Kolářová, Michaela Mrázová, Jan J. Tesař; spolupráce SPA.

Stavebně-historický průzkum budovy Nové scény a restaurační budovy Národního divadla

proběhl pod vedením prof. Petra Vorlíka a Miroslava Pavla z Ústavu teorie a dějin architektury. Po festivalovém a hotelovém komplexu Thermal a televizní a hotelové věži Ještěd se jedná již o třetí podrobný průzkum, jenž vznikl pod vedením tohoto ústavu.

Od zimního semestru 2019 se Experimentální

ateliér Achten – Nováková Ústavu modelového projektování zabývá využitím technologie 3D tisku betonu v architektuře. Tuto technologii tým konzultuje i v ateliérech designu ÚD.

Betonové návrhy studentů návrhového ateliéru Fišer – Nezpěvákova z ÚD do parteru kampusu Dejvice se letos ucházejí o umístění v soutěži celoškolských aktivit. Díky získanému grantu budou nakonec instalovány na určeném místě. Ze šesti nominovaných objektů vybrala porota k realizaci dvě práce: Pítka Kateřiny Panoškové a Lavičku s cyklistickým stojanem Barbory Malované.

Na obálce: Tomáš Beneš, Dominika Blahová, Martin Hanuš, ateliér Girs, Ústav památkové péče, Poslední dům Adolfa Loose, exteriér, vizualizace